

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de executare a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene pentru Drepturile Omului

I. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări

Potrivit Articolului 46 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, statele se angajează să se conformeze hotărîrilor definitive ale Curții în litigiile în care ele sunt părți. Hotărîrea definitivă a Curții este transmisă Comitetului de Miniștri care supraveghează executarea ei. Procedura de supraveghere presupune aplicarea principiului subsidiarității, prin care Statele respondente prezintă planuri de acțiuni și rapoarte pe marginea executării hotărîrilor și deciziilor Curții Europene și care vizează implementarea măsurilor cu caracter individual (menite să remedieze pe cât este de posibil consecințele încălcărilor drepturilor reclamantilor) și cu caracter general (menite să preîntâmpine apariția unor încălcări similare pe viitor).

Astfel, în scopul asigurării respectării prevederilor Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, executării hotărîrilor Curții Europene a drepturilor Omului, precum și în scopul asigurării implementării prevederilor Legii Nr. 151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental, a fost elaborat proiectul Regulamentului cu privire la procedura de executare a hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului.

Prezentul proiect a fost elaborat în conformitate cu jurisprudența Curții Europene. La elaborarea acestuia au fost consultate Recomandările Comitetului de Miniștri cu privire la reexaminarea sau redeschiderea unor cauze la nivel național în urma hotărîrilor Curții Europene a Drepturilor Omului nr R(2000)2, și cu privire la monitorizarea plății sumelor acordate cu titlu de satisfacție echitabilă R(2008)7 și Ghidul Departamentului de Executare al Curții Europene privind elaborarea planurilor și rapoartelor de acțiuni pentru executarea hotărîrilor CEDO.

II. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

În scopul creării unui mecanism eficient și clar pentru executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului, prezentul proiect al Hotărîrii Guvernului propune:

- **I. Stabilirea autorităților responsabile pentru executarea hotărîrilor și deciziilor CEDO;**
- **II. Reglementarea procedurii executării hotărîrilor și deciziilor CEDO;**
- **III. Reglementarea executării măsurilor cu caracter individual;**
- **IV. Reglementarea executării măsurilor cu caracter general.**

I. Pentru executarea hotărîrilor și deciziilor Curții Europene, proiectul hotărîrii Guvernului prevede în calitate de autoritate responsabilă Guvernul, de comun cu toate autoritățile relevante, care va întreprinde măsuri atât cu caracter general, cât și individual. Prevederea are scopul de a remarca faptul că deși responsabili pentru executarea hotărîrilor și deciziilor CEDO sunt Guvernul și Agentul Guvernamental, implicarea altor autorități care pot avea tangență cu obiectul hotărîrii sau deciziei CEDO este inevitabilă.

Astfel, monitorizarea și supravegherea nemijlocită a executării hotărîrii și deciziilor CEDO se efectuează de către Agentul Guvernamental cu suportul subdiviziunii specializate a aparatului central a Ministerului Justiției.

Totodată, este de menționat că proiectul hotărîrii Guvernului prevede expres competența executării hotărîrilor sau deciziilor CEDO cu caracter individual care se atribuie exclusiv Ministerului Finanțelor.

II. Proiectul stabilește ca punct de reper intrarea în vigoare a hotărîrii sau deciziei CEDO care generează inițierea procedurii de executare a hotărîrii și/sau deciziei CEDO. Astfel, Agentul Guvernamental, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare, are obligația de a informa Guvernul, Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, precum și alte autorități relevante despre încălcările depistate de Curte și problemele ce vizează executarea acestora.

Astfel, în cursul executării hotărîrilor sau deciziilor CEDO, se perfectează următoarele proceduri esențiale pentru eficacitatea executării:

- traducerea hotărîrilor și deciziilor Curții împotriva Republicii Moldova și plasarea acestora în Registrul de stat al hotărîrilor și deciziilor Curții și pe portalul Agentului Guvernamental;

- diseminarea hotărîrilor și deciziilor Curții;

- solicitarea rechizitelor bancare ale reclamantului, precum și acordul acestuia în vederea transferării sumelor acordate de Curte;

- remiterea spre executare către Ministerul Finanțelor a hotărîrilor și deciziilor Curții, inclusiv traduse în limba de stat;

- transferarea sumelor de bani stabilite cu titlu de satisfacție echitabilă la contul beneficiarului și informarea Departamentului de executare al Curții despre acest fapt;

- solicitarea informației de la autoritățile de resort privind măsurile cu caracter individual și general întreprinse și/sau preconizate ca urmare a pronunțării hotărîrii sau deciziei Curții;

- elaborarea planului sau raportului de acțiuni în vederea executării hotărîrii sau deciziei Curții, coordonarea acestuia cu autoritățile și prezentarea Comitetului de Miniștri.

III. În cazul în care Curtea Europeană a constatat încălcarea prevederilor Convenției cu acordarea compensației fie materiale, fie morale, aceasta generează inițierea procedurii de executare a măsurilor cu caracter individual. Compensarea financiară a reclamantului este elementul esențial și de importanță majoră pentru restabilirea justiției și echității în cadrul procedurii de executare a hotărârilor și deciziilor CEDO, executarea măsurilor cu caracter general avînd o conotație de prevenire a noilor încălcări a Convenției.

Prin urmare, Agentul Governamental este obligat să informeze reclamantul asupra intrării în vigoare a hotărîrii sau deciziei CEDO și să solicite setul de acte pentru a iniția executarea propriu zisă a măsurii cu caracter individual. Totodată, proiectul hotărîrii Guvernului reglementează diversele situații în care se execută hotărîrea sau decizia intrată în vigoare, aceasta referindu-se la persoana fizică, juridică, persoana aflată în detenție, persoana aflată peste hotarele Republicii Moldova, persoana care refuză compensația financiară etc.

IV. Întru preîntîmpinarea viitoarelor încălcări ale Convenției, și în special înlăturarea problemelor sistemice identificate de Curtea Europeană, Agentul Governamental de comun cu Guvernul și alte autorități publice relevante instituie măsuri cu caracter general ce are ca finalitate atît executarea hotărârilor și deciziilor CEDO, cît și prevenirea unor noi încălcări.

Prin urmare, pentru eliminarea problemelor sistemice indicate în hotărîrea Curții, precum și a originilor acestora, vor fi întreprinse următoarele: traducerea, publicarea și diseminarea hotărârilor și deciziilor Curții. La rîndul său, aceasta urmărește una din următoarele 3 *finalități*:

- adoptarea sau modificarea actelor normative, precum și a documentelor de politici,

- desfășurarea trainingurilor de instruire în domeniul Convenției și a jurisprudenței Curții a procurorilor, judecătorilor, avocaților, precum și a altor persoane, a căror activitate profesională este nemijlocit legată de executarea legii sau aplicarea măsurilor privative de libertate.

- alte măsuri, determinate de supravegherea procesului de executare a hotărârilor de către Comitetul de Miniștri.

III. Fundamentarea economico-financiară

Traducerea hotărârilor și deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului va atrage cheltuieli din contul bugetului de stat, cuantumul acestora fiind planificat pe fiecare an bugetar separat.

IV. Impactul proiectului

Prezentul Regulament va avea ca finalitate asigurarea respectării Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale prin

reglementarea clară a procedurii de executare a hotărârilor și deciziilor CEDO. Astfel, scopul Regulamentului este stabilirea unei proceduri pentru executarea și implementarea uniformă a hotărârilor și deciziilor CEDO și definirea clară a domeniului de realizare a competențelor entităților implicate în procesul de executare a hotărârilor și deciziilor CEDO.

V. Respectarea transparenței decizionale

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*.

Viceministru

Nicolae EȘANU